

# Kontrollutvalget

Sekretariatet



Gjøvik, 6. april 2018.

J.nr./referanse: 04-18/SL/ks

## KONTROLLUTVALGET I SØNDRE LAND KOMMUNE

Finn Øksne (Sp), leder

Tom Sørhagen (SBL), nestleder

Gerd Margot Michaelsen (Ap)

### Kopi til:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

## INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

**Dato: Mandag 16. april 2018**

**Tid: Kl. 0900 – ca. 1500**

**Sted: Formannskapssalen, rådhuset**

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

**NB!** Årsregnskap/årsrapport 2017 for Søndre Land kommune (vedlegg til sak 21/2018) er sendt ut direkte fra kommunen. Ta med dette til møtet.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på tlf. 995 77 903 eller e-post [kjetil@kontrollutvalget.no](mailto:kjetil@kontrollutvalget.no).

### **Deltakelse fra andre i møtet:**

- Sak 21 – Årsregnskap 2017 for Søndre Land kommune:
  - Under første del av saken orienterer Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig Heidi Holm Olafsen (fra kl. 0930).
  - Under andre del av saken er rådmannen m.fl. invitert til å orientere (fra kl. 1200).
- Sak 22 – Revisjon av beboerregnskap 2016-2017: Revisor orienterer.
- Sak 23 – Ny barnehage på klinikkområdet: Rådmannen orienterer.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken  
utvalgssekretær

---

### **Adresse:**

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken  
Studievegen 7, 2815 Gjøvik  
Tel. 995 77 903, e-post: [kjetil@kontrollutvalget.no](mailto:kjetil@kontrollutvalget.no)

# KONTROLLUTVALGET I SØNDRE LAND KOMMUNE

## SAKSLISTE

FOR MØTE I SØNDRE LAND RÅDHUS


Mandag 16. april 2018 kl. 0900

(Sted: Formannskapssalen, rådhuset)

SAK NR. 19/2018	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 22.03.2018
SAK NR. 20/2018	PLANLEGGING AV FELLESMØTE – KONTROLLUTVALGENE I GJØVIKREGIONEN
SAK NR. 21/2018	ÅRSREGNSKAP 2017 FOR SØNDRE LAND KOMMUNE - KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE
SAK NR. 22/2018	REVISJON AV BEBOERREGNSKAP 2017
SAK NR. 23/2018	NY BARNEHAGE PÅ KLINIKKOMRÅDET
SAK NR. 24/2018	REFERATSAKER

Gjøvik, 6. april 2018.

For utvalgsleder



Kjetil Solbrækken

utvalgssekretær

### Kopi til orientering:

- Ordfører, rådmannen og vararepresentanter til kontrollutvalget
- Innlandet Revisjon IKS

# SAK NR. 19/2018

## Søndre Land kommune

### GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 22.03.2018

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	16.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

**Saksdokumenter:**

1. Møteprotokoll fra møte 22.03.2018

**Vedlagt:**

Vedlegg 1

**FORSLAG TIL VEDTAK:**

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 22.03.2018 godkjennes.

**SAKSOPPLYSNINGER:**

Møteprotokollen fra forrige møte legges herved frem til formell godkjenning.

# MØTEPROTOKOLL

## KONTROLLUTVALGET I SØNDRE LAND KOMMUNE

Torsdag 22. mars 2018 holdt kontrollutvalget møte i Søndre Land rådhus kl. 0900 – 1530.

### **Som medlemmer møtte:**

Finn Øksne (Sp), leder  
Tom Sørhagen (SBL), nestleder  
Gerd Margot Michaelsen (Ap)

### **Ellers møtte:**

Fra administrasjonen: Kommunalsjef Oppvekst Knut Åge Berge (sakene 15 og 16).  
Sekretariatet: Kjetil Solbrækken og Ole Kristian Rogndokken.

### **Møteprotokollen er sendt til:**

Kommunestyret v/ordfører, varaordfører, rådmann, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

---

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Finn Øksne som møteleder.  
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

---

### **Til behandling:**

**SAK NR. 09/2018                      GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15.02.2018**

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 15.02.2018 godkjennes.
---------------------------	---

**SAK NR. 10/2018                      KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT 2017**

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:  Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 tas til orientering.
---------------------------	--

**SAK NR. 11/2018                      KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2018**

### Fra behandlingen:

Sekretariatet ved Ole Kristian Rogndokken presenterte hovedtemaene på konferansen:

- Digitalisering
- Arbeidslivskriminalitet
- Etikk
- Personvern

Det ble avtalt at kontrollutvalget går til anskaffelse av tre eksemplarer av boken *Svartmaling* av Einar Haakaas.

Vedtak, enstemmig:

1. Presentasjon av hovedpunktene på Kontrollutvalgskonferansen 2018 tas til orientering.
2. Følgende tema fra konferansen følges opp:
  - **Arbeidslivskriminalitet:**  
Følges opp slik: Temaet følges opp i forbindelse med kontrollutvalgets oppfølging av byggingen av Nye Hovli omsorgssenter, jf. vedtak i kontrollutvalgets sak 12/17.
  - **Personvern:**  
Følges opp slik: Rådmannen inviteres til å orientere om ny personopplysningslov og kommunens arbeid med innføringen av lovverket (ikrafttredelse ny lov 25.05.2018).

**SAK NR. 12/2018**

**YTRINGSFRIHET OG VARSLING – VEILEDER FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER**

Vedtak, enstemmig:

Saken utsettes.

**SAK NR. 13/2018**

**RÅD FOR ETIKKARBEID I KOMMUNER**

Fra behandlingen:

Sekretariatet ved Ole Kristian Rogndokken presenterte *Råd for etikkarbeid i kommuner*, utgitt av Kommunens Sentralforbund i samarbeid med Oslo Economics.

Særlig ble råd knyttet til varslingsrutiner for å avdekke kritikkverdige forhold trukket frem (jf. arbeidsområde nr. 7):

- *Kommunen bør anerkjenne verdien av varsling og arbeide for et godt yringsklima.*
- *Kommunen bør gjøre det enkelt og trygt å varsle om kritikkverdige forhold.*
- *Varslingsrutiner bør beskrive hvordan medarbeidere kan si fra om kritikkverdige forhold til andre enn sin egen leder.*
- *Kommunen bør jevnlig undersøke om medarbeidere kjenner til varslingsrutinene og varslernes rettigheter.*
- *I tillegg til varslingsrutiner bør kommunen ha tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen.*

Vedtak, enstemmig:

1. Rapporten *Råd for etikkarbeid i kommuner* tas til orientering.

2. Rådene følges opp som en del av planlagt dialog med rådmann og ordfører omkring risiko for misligheter/korrupsjon og korrupsjonsforebyggende arbeid, jf. jf. kontrollutvalgets vedtak i sak 49/2017.
3. Med bakgrunn i anbefaling fra Kommunens Sentralforbund (Råd for etikkarbeidet i kommunesektoren) ønsker kontrollutvalget å drøfte behovet for tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen.

**SAK NR. 14/2018**

**VURDERING AV SAMARBEID MELLOM  
KONTROLLUTVALG OG FELLES UNDERSØKELSER I  
2018**

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget tar forslag til områder for felles undersøkelser og samarbeid mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen til orientering.
2. Kontrollutvalget er positive til et fellesmøte mellom kontrollutvalgene for å drøfte saken nærmere og ber sekretariatet planlegge et slikt møte.

**SAK NR. 15/2018**

**BARNEHAGE OG SKOLE: OPPFØLGING AV TILSYN FRA  
FYLKESMANNEN I 2015 - 2016**

Fra behandlingen:

Kommunalsjef Oppvekst Knut Åge Berge orienterte oppfølgingen av følgende tilsynsrapporter:

1. *Rapport fra Fylkesmannens tilsyn fra 2015 om kommunen som barnehagemyndighet (virkemiddelbruk til å påse etterlevelse)*
  - Status for planlagte og gjennomførte tiltak som følge av tilsynet ble gjennomgått.
2. *Rapport fra Fylkesmannens tilsyn fra 2016 om forvaltningskompetanse – avgjørelser om særskilt tilrettelegging*
  - Tiltak beskrevet i kommunens brev av 31.03.2017 til Fylkesmannen ble gjennomgått. Det ble også orientert om Fylkesmannens deltakelse i rektormøte etter tilsynet og endring i rutiner og maler gjennomførte rutineendringer. Følgende ble delt ut i møtet under denne delen av saken: Rutine Saksgang knyttet til spesialundervisning.

Vedtak, enstemmig:

1. **Vedr. tilsyn fra 2015 om kommunen som barnehagemyndighet (virkemiddelbruk til å påse etterlevelse av lovverk):**

Kontrollutvalgets vurdering: Med bakgrunn i presentasjonen i møtet har kontrollutvalget inntrykk av at det enkelte av tiltakene som var planlagt gjennomført etter tilsynet ikke er fullt ut implementert. Rådmannen bes om å se nærmere på dette.

**2. Vedr. tilsyn fra 2016 om forvaltningskompetanse – avgjørelser om særskilt tilrettelegging (Vestsida oppvekstsenter):**

Kontrollutvalgets vurdering: Med bakgrunn i presentasjonen i møtet har kontrollutvalget inntrykk av at tilsynet er fulgt opp på tilfredsstillende måte og at tilsynet har bidratt til læring og forbedring av rutiner og praksis i organisasjonen.

**SAK NR. 16/2018**

**BARNEHAGE OG SKOLE: RISIKOVURDERINGER**

Fra behandlingen:

Kommunalsjef Oppvekst Knut Åge Berge orienterte om gjennomførte risikovurderinger innenfor de to områdene, herunder risikoer knyttet til:

- Beredskapsarbeid
- HMS-arbeid
- Etterlevelse av sentrale lovverk (opplæringsloven med fokus på faglig utbytte og elevens psykososiale miljø, barnehageloven).
- Rutiner for risikovurderinger/årshjul (faste årlige risikovurderinger)
- Ad-hoc hendelser og risikovurderinger

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget tar til orientering at det er gjennomført risikovurdering knyttet til en rekke sentrale områder innenfor skole og barnehageområdet.
2. Kontrollutvalget mener det er et forbedringspotensial når det gjelder dokumentasjon av systematisk og helhetlige risikovurdering innenfor de to områdene. Rådmannen oppfordres til å se nærmere på dette.
3. Kontrollutvalget ber rådmannen om en orientering om kommunens overordnede system for internkontroll med fokus på risikovurderinger og avviksrapportering.

**SAK NR. 17/2018**

**REFERATSAKER**

Følgende saker ble referert:

1. Kommunestyrets møte 12.02.2018 – sakliste
2. Vurdering av oppdragsansvarlige forvaltningsrevisors uavhengighet: Erklæring fra Bjørg Hagen
3. Henvendelse til kontrollutvalg fra Norsk Brannvernforening vedr. brannsikkerheten i boliger levert av Trysilhus

4. Invitasjon til fagkonferanse 29-30. mai 2018 – Kontroll og tilsyn
5. Invitasjon til kontrollutvalget om å tegne medlemskap i foreningen Forum for tilsyn og kontroll
6. Diverse avisartikler
7. Innsynsbegjæring og klage til Fylkesmannen – kontrollutvalgets møte 11.12.2017 (sak 58/17 – kommunens ansettelsesrutiner)
8. Innsynsbegjæring – kontrollutvalgets møte 15.02.2018 (sak 03/18 NAV Søndre Land og sak 08/18 Referatsaker)
9. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtak, enstemmig:

1. Referatsakene tas til orientering.
2. Vedr. referatsak 3: Henvendelsen videresendes til aktuelle avdelinger i kommunen til orientering.

**SAK NR. 18/2018**

**EVENTUELT**

Fra behandling:

Saken ble enstemmig satt på sakslista. Følgende ble tatt opp til drøfting:

- Planlegging og utredning av ny barnehage på Klinikkområdet, jf. vedtak i kommunestyret den 12.02.2018 i f.m. k.sak 3/18 – Handlings- og økonomiplan 2018-2021.

Vedtak, enstemmig:

Rådmannen inviteres til å orientere nærmere om prosessen med utredning av ny barnehage på Klinikkområdet.

**Hov, 22. mars 2018.**

\_\_\_\_\_  
Finn Øksne  
nestleder

**RETT UTSKRIFT:**

**Hov, 22. mars 2018.**



\_\_\_\_\_  
Kjetil Solbrækken  
utvalgssekretær



---

# NESTE MØTE

**Dato:** MANDAG 16. APRIL 2018

**Tidspunkt:** KL. 0900

**Aktuelle saker:**

- Årsregnskap 2017 for Søndre Land kommune – kontrollutvalgets uttalelse
- Årsmelding 2017 – Søndre Land kommune
- Orientering om utredning av ny barnehage på Klinikkområdet (KU-sak 18/18)

Saker til senere oppfølging:

- Overordnet internkontroll med fokus på risikovurderinger og avviksrapportering (KU-sak 16/18)
- Personvern og ny personopplysningslov (KU-sak 11/18)
- Digitalisering (KU-sak 11/18)
- Ytringsfrihet og varsling - presentasjon av veileder (utsatt sak 22/3-18)
- Tomtesalg og markedsføringsavtale (KU-sak 02/18)
- NAV Søndre Land: Internkontroll og tilgjengelighet for brukerne (KU-sak 03/18)
- Kommunebarometeret 2018 (oppfølging barnehager, jf. KU-sak 04/18)
- Misligheter og korrupsjon – risikovurderinger og forebygging (KU-sak 49/17)
- Nye Hovli omsorgssenter (fokus på styring, etterlevelse av rutiner, oppfølging av politiske vedtak og kommunikasjon/rapportering), jf. KU-sak 49/16. Sosial dumping - Kontraktsvilkår og kontraktsoppfølging, jf. KU-sak 12/17)
- Revidert tilsynsstrategi - byggesak (KU-sak 31/17)

Oppfølging fra sekretariatet:

- Eksterne tilsynsrapporter – kartlegging – årlig sak (KU-sak 56/17)
- Oppfølging av politiske vedtak – årlig sak (KU-sak 42/17)

Bestillinger - Innlandet Revisjon IKS:

- Årlig sak/regnskapsrevisjon: Revisjon av beboerregnskap (tas fortrinnsvis i samme møte som behandlingen av årsregnskapet)
- Forvaltningsrevisjonsprosjekt: Tidlig innsats og tilpasset opplæring

**Kontrollutvalgets møteplan for 2018:**

- Torsdag 15.02. 2018 kl. 0900
- Torsdag 22.03. 2018 kl. 0900
- Mandag 16.04. 2018 kl. 0900
- Mandag 04.06. 2018 kl. 0900
- Mandag 10.09. 2018 kl. 0900
- Mandag 29.10. 2018 kl. 0900
- Mandag 10.12. 2018 kl. 0900

# SAK NR. 20/2018

## Søndre Land kommune

### PLANEGGING AV FELLESMØTE FOR KONROLLUTVALGENE I GJØVIKREGIONEN

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

#### Saksdokumenter:

(ingen)

#### FORSLAG TIL VEDTAK:

**Foreløpig plan for fellesmøte mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen tas til orientering.**

#### SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i forrige møte i sak om vurdering av samarbeid mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen om felles undersøkelser/forvaltningsrevisjoner (sak 14/2018). Saken var initiert av kontrollutvalget i Vestre Toten kommune som hadde spilt inn flere forslag til områder for felles kontroller (Sykefraværsoppfølging, Målstyring og kvalitet, Horisont Miljøpark IKS, Kommunenes kontraktsoppfølging og arbeidslivskriminalitet, Oppfølging av kommunenes eierskapspolitikk). Det ble også foreslått å avvikle et fellesmøte mellom kontrollutvalgene.

Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

- 1. Kontrollutvalget tar forslag til områder for felles undersøkelser og samarbeid mellom kontrollutvalgene i Gjøvikregionen til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget er positive til et fellesmøte mellom kontrollutvalgene for å drøfte saken nærmere og ber sekretariatet planlegge et slikt møte.*

Flere av de andre kontrollutvalgene i regionen har også stilt seg positiv til et fellesmøte.

Nedenfor følger stikkord fra den foreløpige planleggingen av et slikt møte. Det inviteres til å komme med synspunkter på innhold og planlagt tidspunkt.

### **Forslag til møtetidspunkt og varighet på møtet:**

Da flere kontrollutvalg har møteaktivitet i mai, og det nå er relativt kort tid til, foreslås det at møtet legges til august 2018 (fortrinnsvis i uke 34, 20-24. august). Møtet vil da komme i forkant av kontrollutvalgenes ordinære møter i september, og passer slik fint inn i møtekalenderen.

Det legges opp til å få godt utbytte av dagen når man først møtes. Det er derfor lagt opp til et møte innenfor tidsrammen 0900-1530. Møtestart er lagt til kl. 0900 (i stedet for 0830 som flere utvalg bruker) da det er flere som har noe kjøreavstand.

### **Forslag til møtested:**

Vestre Toten kommune (kulturhuset/kommunestyresalen) foreslås som møtested. Det betyr at kontrollutvalget i Vestre Toten vil være vertskap for møtet.

### **Diverse formaliteter:**

Fellesmøtet er formelt å anse som et møte i hvert av de fem kontrollutvalgene der sakslisten er lik. Det betyr at det vil bli laget en innkalling med saksliste og sakspapirer for hvert av kontrollutvalgene.

Møteprotokoll vil bli skrevet for hvert kontrollutvalg etter møtet. Forslag til vedtakene i de ulike sakene utformes med tanke på konsensus blant alle de fem kontrollutvalgene. Det er derimot ikke noe i veien for at det enkelte kontrollutvalg ønsker å vedta noe annet enn det som er lagt frem som forslag til vedtak. Om dette oppstår løses det praktiske rundt dette i møtet.

Møteledelsen for fellesmøtet foreslås ivaretatt av leder i kontrollutvalget i vertskommunen, dvs. Vestre Toten kommune. Dette er kun en praktisk ordning, da hver kontrollutvalgsleder formelt fungerer som møteleder for sitt kontrollutvalg i møtet. Fra sekretariatet vil Kjetil Solbrækken og Ole Kristian Rogndokken delta og bistå med det praktiske gjennom møtet. Det vil bli gitt mer informasjon omkring formalitetene rundt møtet ved møtestart.

### **Forslag til agenda / saksliste:**

Nedenfor følger forslag til innhold på et fellesmøte ut fra innspill til saker som pr. i dag synes naturlig å følge opp i et slikt møte. Ambisjonsnivået er muligens lagt noe høyt mht. antall tema/saker på møtet. Kanskje er det lagt opp til for lite tid til diskusjon/drøfting av evt. felles revisjonsprosjekter. Dette kan diskuteres nærmere før endelig agenda settes.

## **Foreløpig forslag til agenda for fellesmøte**

<b>0900-0915</b>	<b>Åpning og presentasjonsrunde</b> - v/leder for vertskommunen og sekretariatet
<b>0915-1030</b>	<b>Sak: HORISONT MILJØPARK IKS: PRESENTASJON AV SELSKAPET OG VURDERING AV FORUNDERSØKELSE</b>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Del 1: Presentasjon v/daglige leder (0915-ca. 1000).</li> <li>- Kort pause (10 min)</li> <li>- Del 2: Drøfting av behov for forundersøkelse (1010-1030)</li> </ul>
<b>1030-1050</b>	<b>Sak: VARSLING – VERDIER OG VERN (NOU 2018:6)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sekretariatet v/Ole Kristian Rogndokken</li> </ul>
<b>1050-1110</b>	<b>Sak: RAPPORTEN «GODE RÅD FOR ETIKKARBEID» OG KONTROLLUTVALGET SOM TIPSKANAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sekretariatet v/Ole Kristian Rogndokken</li> </ul>
<b>1110-1130</b>	<b>Sak: RAPPORT OM KORRUPSJON OG UETISK ATFERD I NORSKE KOMMUNER</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sekretariatet v/Kjetil Solbrækken</li> </ul>
<b>1130-1215</b>	<b>Pause/mat</b>
<b>1215-1300</b>	<b>Sak: PRESENTASJON AV FELLES INNKJØPSENHET I GJØVIKREGIONEN, OG VEDTATT ANSKAFFELESSTRATEGI</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Felles innkjøpsenhet i Gjøvikregionen v/leder</li> </ul>
<b>1300-1330</b>	<b>Sak: RISIKOVURDERINGER KNYTTET TIL ANSKAFFELSER OG ARBEIDET MOT ARBEIDSLIVSKRIMINALITET I GJØVIKREGIONEN</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Felles innkjøpsenhet i Gjøvikregionen v/leder</li> </ul>
<b>1130-1345</b>	<b>Pause</b>
<b>1345-1430</b>	<b>Sak: HVORDAN FÅ ØKT FOKUS PÅ TJENESTEKVALITET, PRODUKTIVITET OG MÅLOPPNÅELSE I FORVALTNINGSREVISJONER?</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Innlandet Revisjon IKS v/fagansvarlig for forvaltningsrevisjon</li> </ul>
<b>1430-1500</b>	<b>Sak: VURDERING AV FELLES REVISJONSPROSJEKTER – KONTROLLUTVALGENE I GJØVIKREGIONEN</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sekretariatet v/Kjetil Solbrækken og Ole Kristian Rogndokken</li> </ul>
<b>1500-1515</b>	<b>Oppsummering / avslutning</b>

# SAK NR. 21/2018

## Søndre Land kommune

### ÅRSREGNSKAP 2017 FOR SØNDRE LAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	16.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

#### Saksdokumenter:

- |   |   |
|---|---|
| 1. Revisjonsberetning for 2017                | Ikke vedlagt (ettersendes/deles ut i møtet) |
| 2. Rådmannens årsmelding med årsregnskap 2017 | Vedlagt (eget vedlegg/dokument)             |

#### FORSLAG TIL VEDTAK:

#### **KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL SØNDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2017**

**Kontrollutvalget har behandlet Søndre Land kommunes årsregnskap for 2017. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2017.**

**Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og orienteringer fra kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen.**

**Kontrollutvalget har merket seg at fremlagte revisjonsberetning har en positiv totalkonklusjon, dvs. at revisor mener kommunens årsregnskap for 2017 er avlagt uten vesentlig feil.**

**Kontrollutvalget har følgende kommentarer til årsregnskap og årsmelding:**

- .....
- .....

**Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert xx. april 2018, har kontrollutvalget ingen merknader til Søndre Land kommunes årsregnskap for 2017.**

## **SAKSOPPLYSNINGER:**

### **Bakgrunn / kontrollutvalgets oppgaver:**

Bakgrunn for saken er kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med kommunens årsregnskap, slik det fremgår av forskrift om kontrollutvalg:

#### **§ 6 Regnskapsrevisjon**

*Kontrollutvalget skal **påse at kommunens** eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks **årsregnskap blir revidert på en betryggende måte**, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.*

#### **§ 7 Uttalelse om årsregnskapet**

*Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, **skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet** før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den, før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.*

### **Kontrollutvalgets behandling og grunnlaget for å kunne avgi uttalelse til årsregnskapet:**

Årsregnskap og rådmannens årsmelding er vedlagt saken (utsendt direkte fra kommunen).

I tillegg er det, i likhet med tidligere år, lagt opp til følgende presentasjoner i møtet:

- Revisor/Innlandet Revisjon IKS er invitert til møtet for å orientere om revisjonsarbeidet og presentere revisjonsberetningen.
- Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig er invitert til å presentere årsregnskapet og rådmannens årsmelding. Det er særlig bedt om at kontrollutvalget blir orientert om følgende:
  1. *Kommunens resultat og økonomiske situasjon.*
  2. *Vesentlige regnskapsmessige og avgiftsmessige problemstillinger i årets regnskap.*
  3. *Vesentlige avvik i forhold til planer/budsjett/vedtak.*
  4. *Overordnet intern kontroll og styring (innenfor regnskaps- og økonomiområdet).*

Kommunikasjon med revisor gjennom revisjonsprosessen er også en del av grunnlaget for saken. Det vises her til:

- *Presentasjon av revisjonsplan/revisjonsstrategi*
- *Statusrapportering etter utført interimrevisjon av regnskapet*

Samlet skal dette gi kontrollutvalget tilstrekkelig grunnlag for å ivareta sitt ansvar med å påse at årsregnskapet er revidert på betryggende måte (jf. forskrift om kontrollutvalg § 6) og å sette utvalget i stand til å utforme en uttalelse til årsregnskapet (jf. forskrift om kontrollutvalg § 7).

### **Utforming av kontrollutvalgets uttalelse / forslag til vedtak:**

Det finnes ingen standard for hvordan kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet skal utformes. Forslag til vedtak i saken følger samme mal som tidligere år, som igjen er basert på et tidligere forslag fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

I forslag til vedtak er det laget mulighet til å ta inn kommentarer om kontrollutvalget skulle ønske det (se nest siste avsnitt i forslag til vedtak). Hvis ikke fjernes denne delen av teksten i uttalelsen.

Forslag til uttalelse forutsetter at det avlegges en «ren» revisjonsberetning, dvs. en revisjonsberetning uten merknader fra revisor.

### **Oppfølging av merknader fra kommunestyret eller kontrollutvalget:**

Det foreligger ingen vedtak til oppfølging, verken i kommunestyret eller i kontrollutvalget, som har med regnskapsførsel eller den del av internkontrollen som har med økonomirutiner å gjøre.

### **KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL FJORÅRETS ÅRSREGNSKAP:**

#### ***KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL SØNDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2016***

*Kontrollutvalget har behandlet Søndre Land kommunes årsregnskap for 2016. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2016.*

*Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og orienteringer fra kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen.*

*Kontrollutvalget har merket seg at fremlagte revisjonsberetning har en positiv totalkonklusjon, dvs. at revisor mener kommunens årsregnskap for 2016 er avlagt uten vesentlig feil.*

#### ***Kontrollutvalget har følgende kommentarer til årsregnskap og årsmelding:***

##### **a) Tilfredsstillende finansiell stilling og sunn økonomiforvaltning:**

*Kontrollutvalget begrunner dette med:*

- *Positivt netto driftsresultat: Regnskapet er avlagt med et positivt netto driftsresultat på 19,3 millioner, noe som utgjør ca. 3,7 % av driftsinntektene. Dette er over Fylkesmannens anbefaling om minst 1,75 % over tid. Gjennomsnittlig netto driftsresultat for kommunesektoren samlet i 2016 er 4 %. De gode resultatene i 2017 skyldes i hovedsak god skatteinngang.*
- *Bra nivå på frie midler/disposisjonsfond:*

Samlet utgjør frie fond ca. 66,3 millioner pr. 31.12.2016 (økt med ca. 13,4 millioner). Mye av fondene er knyttet opp til bestemte formål, men kan omdisponeres av kommunestyret. Blant annet er det øremerket kr. 12,5 millioner til et eget pensjonsfond for å møte økte pensjonsutgifter i fremtiden.

- Moderat netto lånegjeld sammenlignet med andre kommuner på samme størrelse. Planlagt bygging av omsorgssenter (byggestart 2018) vil gi en stor innvirkning på gjeldsgraden i tiden fremover som følge av kommunens vertskommuneansvar.
- Tilfredsstillende likviditet.
- Valgt å betale mer i avdrag på langsiktig gjeld enn lovens minstekrav: Det er i 2016 betalt ca. 9,5 millioner mer i avdrag enn kommunelovens krav om minste avdrag. Dette betyr at kommunen har muligheten til å betale mindre avdrag og dermed redusere driftsutgiftene. Det vises til note 7 til årsregnskapet.
- Valgt å utgiftsføre de årlige pensjonskostnadene løpende: Kommunen har valgt prinsippet om såkalt årlig amortisering av premieavviket knyttet til pensjoner. I praksis medfører dette at kommunen sørger for ikke å skyve pensjonskostnader foran seg, slik lovverket gir anledning til, og slik svært mange kommuner gjør.

**b) Merforbruk på virksomhetsområdene – 9,1 millioner**

Samlet viser ordinær drift (kommunalområdene) et merforbruk på ca. 9,1 millioner i forhold til justert budsjett.

Dette utgjør kun 1,75 % av driftsinntektene noe som isolert sett kan sies å være et godt treff i forhold til totale driftsinntekter på 522 millioner. Merforbruket representerer likevel en bekymring da det indikerer utfordringer med økonomistyringen i den styrbare delen av driften. Avvikene er i hovedsak i forklart i rådmannens årsmelding og er primært knyttet til områdene barnevern, Teknisk drift, og Bygg og vedlikehold.

**c) Høyt sykefravær:**

Sykefraværet i 2016 var på 9,6 %. Dette er tredje året på rad sykefraværet går opp. Rådmannen har informert kontrollutvalget om at utviklingen i første kvartal 2017 også er negativ. Dette er bekymringsfullt, og er et forhold som må følges tett i tiden fremover.

**d) Behov for revidering av finansreglementet:**

Kontrollutvalget støtter rådmannens vurdering (s. 5 i årsrapporten) om at det bør foretas en snarlig revidering av finansreglementet hvor bl.a. kravet til bufferkapital vurderes.

Rådmannen har informert kontrollutvalget om at det er påbegynt et arbeid med å revidere kommunens økonomireglement inkludert finansreglementet. Kontrollutvalget vil be om en presentasjon av økonomireglementet når det foreligger høsten 2017.

**Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12. april 2017, har kontrollutvalget ingen merknader til Søndre Land kommunes årsregnskap for 2016.**



# SAK NR. 22/2018

## Søndre Land kommune

### REVISJON AV BEBOERREGNSKAP 2017

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	16.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

#### Saksdokumenter:

1. Særattestasjon vedr. beboerregnskap i Søndre Land kommune 2016-2017 (brev av 01.02.2018 fra Innlandet Revisjon IKS til Søndre Land kommune v/NAV-leder)

Vedlegg 1

#### FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Revisors uttalelse etter gjennomført revisjon av beboerregnskap for 2016 -2017 tas til orientering.
2. Kontrollutvalget har merket seg at gjennomgangen ikke har avdekket vesentlig feil eller avvik i de regnskapene som er kontrollert.

#### SAKSOPPLYSNINGER:

Det er gjort avtale med Innlandet Revisjon IKS om gjennomgang/revisjon av kommunens disponering av midler for psykisk utviklingshemmede. Det føres eget regnskap for hver beboer, derav uttrykket beboerregnskap. Revisjon av beboerregnskap er ikke lovpålagt, men utføres på oppdrag fra kontrollutvalget etter en særskilt bestilling.

Avtalen med revisor innebærer at minst 20 % av beboerregnskapene skal kontrolleres årlig. For 2016-2017 omfatter ordningen 56 regnskaper, hvorav 21 er kontrollert (ca. 35 %).

Kontrollutvalget har bedt om årlig rapportering fra revisor på oppdraget med revisjon av beboerregnskaper. Vedlagt følger revisors attestasjon av regnskapene for 2016-2017.



# Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 1. februar 2018  
J.nr./Referanse: 2018-080/HHO

Til  
Søndre Land kommune  
NAV-leder Finn Erik Lystad  
Rådhuset  
2860 HOV

## RAPPORT OM RESULTAT AV KONTROLLHANDLINGER VEDR. BEBOERREGNSKAP, SØNDRE LAND KOMMUNE 2016-2017

Vi har gjennomført de kontrollhandlinger som er avtalt og listet opp nedenfor vedrørende disponering av brukerkonti foretatt av ansatte i Søndre Land kommune. Vårt oppdrag er utført i samsvar med ISRS 4400 "Avtalte kontrollhandlinger". Handlingene er utført for å kunne gi en vurdering av om kommunens kontrollrutiner fungerer, samt at oppgitt banksaldo i regnskap stemmer med bankens kontoutskrift ved utgangen av regnskapsperioden.

Ved kontrollen ble det fremlagt regnskap for 55 personer. For en av disse er det mottatt to regnskaper (2 perioder), slik at det foreligger i alt 56 regnskap for personer tilknyttet ordningen. Det er også mottatt 3 perioderegnskaper for bofelleskapene.

Samtlige fremlagte regnskaper er kontrollert av NAV- kontoret. Kontrollhandlingene er kommentert i eget brev til revisjonen. Kontrollhandlingene som er foretatt viser at det gjennomføres en grundig kontroll av regnskapene på NAV-kontoret.

1. Særskilt revisorkontroll. Vi har foretatt kontroll av 21 regnskap (ca. 35 %) av de fremlagte regnskapene, i perioden f.o.m. februar 2017 t.o.m. 22. januar 2018, og kontrollert at:
  - a. regnskapet er ført i henhold til kommunens retningslinjer
  - b. områdeleder har kvittert for gjennomførte kontroller som beskrevet i kommunens retningslinjer
  - c. ansvarlig på økonomi/tiltak har kvittert for gjennomført kontroll som beskrevet i kommunens retningslinjer, samt foretatt avstemming av at oppgitt banksaldo i regnskap stemmer med bankens kontoutskrift
  
2. Vi har foretatt kontroll av at beholdningen i banken angitt på regnskapsskjema stemmer med saldo oppgitt i bank ved utgangen av regnskapsperioden.


Vi har ikke avdekket vesentlige feil eller avvik ved gjennomføringen av kontrollhandlingene knyttet til punkt 1a, 1b, 1c og 2 ovenfor.

<b>Hovedkontor:</b> Kirkegata 76 2609 Lillehammer Tlf 61 28 90 80	<b>Kontor Gjøvik:</b> Studievegen 7 2815 Gjøvik Tlf. 61 28 90 80	<b>Kontor Otta:</b> Ola Dahls gate 3 2670 Otta Tlf. 61 28 90 80	<b>Firma:</b> E-post: postmottak @irev.no <a href="http://www.irev.no">www.irev.no</a> Postboks 988 2626 Lillehammer Reg. nr. 987 769 386 MVA Bank,kto 1604 11 46927
--	---	--	--

Siden de ovenstående kontrollhandlinger verken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet for at informasjonen ikke inneholder vesentlige feil. Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapportert til dere.

Vår uttalelse er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet i første avsnitt, og skal ikke brukes til noe annet formål. Uttalelsen er beregnet på Søndre Land kommune og brukerne/ verge.

Med hilsen



Heidi Holm Olafsen

Oppdragsansvarlig revisor

# SAK NR. 23/2018

## Søndre Land kommune

### NY BARNEHAGE PÅ KLINIKKOMRÅDET

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	16.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

#### Saksdokumenter:

1. Notat fra rådmannen til kommunestyret av 04.01.2018:  
Handlings- og økonomiplan 2018-2021 – Ny barnehage

Vedlegg 1

#### FORSLAG TIL VEDTAK:

#### SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 22.03.2018 (sak 18/2018 Eventuelt) der planlegging og utredning av ny barnehage på Klinikkområdet ble drøftet. Bakgrunn for drøftingen var notat fremlagt i kommunestyrets møte 12.02.2018 under k.sak 3/18 – Handlings- og økonomiplan 2018-2021 (se vedlegg 1) og pkt. 5 i kommunestyrets vedtak i saken:

*5. Kommunestyret ber rådmannen arbeide videre med å utrede muligheten for ny barnehage på Klinikkområdet med målsetning om at den står ferdig høsten 2019.*

Kontrollutvalget fattet slik vedtak i saken den 22.03.2018:

*Rådmannen inviteres til å orientere nærmere om prosessen med utredning av ny barnehage på Klinikkområdet.*

Med bakgrunn i vedtaket rådmannen invitert til å orientere.  
Saken legges frem uten forslag til vedtak.



# Notat

Til.... Kommunestyret

Kopi..

Fra.... Rådmann

## **HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2018 - 2021 - NY BARNEHAGE**

Dette notatet er svar på kommunestyrets vedtak 11.12.2017 i sak 90/17 punktet VII der rådmannen bes om å forberede en prosess for bygging av en ny barnehage.

Søndre Land er en utpreget bostedskommune hvor nesten halvparten av de sysselsatte arbeider utenfor kommunen. Attraktivitet for bosetting er stadig blitt viktigere etter som fler jobber utenfor kommunen og et godt boligmarked er viktig når folk velger bosted. Boligmarkedet er derfor viktig for lokalsamfunnsutviklingen i kommunen.

Boligmarkedet i mange norske distriktskommuner, inkludert Søndre Land, kan beskrives som «tynt», kjennetegnet av beskjeden omsetningsaktivitet («lav sirkulasjon»), begrenset eller fraværende boligbygging, og ensidig (ene)boligtilbud. Det betyr at det kan være vanskelig for ulike grupper å etablere seg i en kommune selv om det finnes arbeidsplasser. Boligtilbudet i distriktskommuner kan også være dårlig tilpasset for eksempel arbeidsinnvandrere, ungdom som etterspør utleieboliger og godt voksne som ønsker seg moderne leiligheter.

På denne bakgrunn har Søndre Land kommune prioritert boligutvikling som satsningsområde de siste årene og man jobber aktivt for å legge til rette for et mer velfungerende boligmarked med mer nybygging, omsetning, varierte boligtilbud (eie og leie) og flere etableringsmuligheter.

Et av prosjektene i boligsatsningen er samarbeidet med *Hov utvikling AS* hvor det jobbes med å utvikle Klinikkområdet i Hov til et attraktivt boområde med blant annet leiligheter av ulik størrelse. Kommunens *strategi for utvikling av gode bomiljø og lokalsamfunn* er sentral i arbeidet og en barnehage i tilknytning til boligene i området vil være et positivt bidrag både til bomiljøet og for realiseringen av prosjektet.

For at barnehagen skal være klar til bruk innen august 2019 vurderes det som hensiktsmessig at *Hov utvikling AS* bygger barnehagen og at kommunen er leietager. Dersom barnehagen bygges på samme sted som den gamle Klinikbarnehagen i dag står, sparer man tiden det tar å detaljregulere et område.

Kommunen har hittil hatt en god og konstruktiv dialog med *Hov Utvikling AS* i forbindelse med utvikling av klinikkområdet. *Hov Utvikling AS* vil også gi kommunen fullt innsyn i alle kostnader og





beregningsgrunnlag for husleienivået og det vil gi stor grad av sikkerhet for at husleienivået er på et fornuftig nivå.

Om kommunen skal bygge barnehagen selv (på samme tomt) vil det kreve kapasitet i Bygg og vedlikeholdsavdelingen, som allerede er presset på grunn av nye Hovli omsorgssenter og det vil utløse et behov for innleie av ekstern bistand. Velges en annen tomt vil det i tillegg kreve tid til reguleringsprosess.

Rådmannen vurderer derfor *Hov utvikling AS* som eneste aktuelle leverandør av et barnehagebygg som skal stå klart til august 2019.

Etter Rådmannens vurdering anses bygging av en ny barnehage på Klinikktomta i Hov som noe som kan bidra til realisering av planene for boligutvikling på område og i tillegg gi barnehagen en meget god beliggenhet. Tett ved tilbudene i sentrum, gangavstand til Kråkvika og idrettsparken og mange nærturmulighet. At boligmarkedet i kommunen tilføres en del leiligheter anses som viktig for lokalsamfunnsutviklingen i kommunen.

# SAK NR. 24/2018

## Søndre Land kommune

### REFERATSAKER

<b>Sluttbehandles i:</b>	Kontrollutvalget		
<b>Behandling</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Saksbehandler</b>	<b>Unntatt off.</b>
Kontrollutvalget	16.04.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

<b>Saksdokumenter:</b>	
1. Vedr. klage på innsyn – Kontrollutvalgets sak 58/2017 (brev fra Fylkesmannen i Oppland til kontrollutvalget v/sekretariatet)	Vedlegg 1
2. Varsel om ny klage (brev fra Per Granerud 22.03.2018 til kontrollutvalget v/sekretær)	Vedlegg 2
3. Sykefraværet økte – ikke i nærheten av målet (artikkel i Kommunal Rapport 27.03.2018)	Vedlegg 3
4. Korrupsjonssaken i Drammen: Kommuneansatt dømt til 6 og 3,5 års fengsel for grov korrupsjon	Vedlegg 4
5. Forslag til ny personopplysningslov (pressemelding regjeringen.no)	Vedlegg 5
6. Kommunalnytt nr. 1 – 2018	Vedlegg 6
7. Diverse avisartikler	Vedlegg 7
8. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

### FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.



Vedlegg 1

KONTROLLUTVALGSTJENESTER AS

Studievegen 7  
2815 GJØVIK  
Att. Kjetil Solbrækken

Deres referanse      GXOOKC  
Vår referanse        2018/1265-5 326.1 MRU  
Saksbehandler        Mette Rundsveen, tlf. 61 26 60 42  
Avdeling                Samordnings- og beredskapsstaben

Dato      21.03.2018

**Vedr. klage på innsyn - Kontrollutvalgets sak 58/2017**

Fylkesmannen viser til klagesak mottatt 19. februar 2018 og ettersendelse av manglende vedlegg mottatt 1. mars 2018. Det vises også til mottatt protokoll den 14. mars 2018.

**Konklusjon**

Fylkesmannen returnerer saken til kommunen, i det klager har fått innsyn i det etterspurte dokumentet.

**Sakens historikk**

Den 13. februar 2018 bad Per Granerud om innsyn tilknyttet sak nr. 58/2017 i kontrollutvalget i Søndre Land kommune. Innsynsbejæringen hitsettes:

*«Det vises til møteprotokoll ov 11. desember 2017.*

*I nedennevnte sak ble Kontrollutvalgets behandlingen av den lukket. Emm er dette feil, og jeg ber om innsyn i protokoll fra det lukkede møtet.*

(...)

**SAK NR. 58/2017 ANSETTELSESPROSEDYRER OG PRAKTISERING AV DISSE I SØNDRE LAND KOMMUNE**

*Fra behandlingen:*

*Rådmann Arne Skogsbakken informerte om kommunens ansettelsesprosedyrer og presenterte hovedtrekkene i kommunens spørsmål i forbindelse med en konkret ansettelsessak ble tatt opp med rådmannen. Saken ble lukket under behandling av denne delen av saken, jf. kommunelovens § 31, jf. personopplysningslovens § 13.»*

Innsynsbejæringen ble besvart av utvalgssekretær Kjetil Solbrækken samme dag. Saksfremlegget i saken ble oversendt. Vedlegget ble unntatt fra offentlighet og ikke oversendt.



Granerud responderte på Solbrækkens svar med at «*det skal opplyses om klagerett og klagefrist og hjemmel for innsynsnekt – uten ugrunnet opphold, jf. offentlighetsloven § 31. Avslag og grunngiving.*»

Den 16. februar 2018 klagde Granerud på manglende dokumentinnsyn i sak 58/2018. Klager anfører at han ikke har mottatt et reglementert og begrunnet svar, og at saksbehandlingstiden er for lang.

Utvalgssekretær besvarte klagen i e-post den 17. februar 2018. Det vises til at innsynskravet av 13. februar 2018 ble besvart samme dag. Saksfremlegget ble oversendt, men et vedlegg ble unntatt offentlighet. Det opplyses i forbindelse med behandlingen av klagen om at det fra saksfremlegget fremgikk at hjemmelen for å unnta vedlegget fra offentlighet var offentlighetsloven § 13. Det er opplyst at ny vurdering i forbindelse med klagen ikke har endret kommunens standpunkt i saken.

Klager sendte en ny klage den 19. februar 2018. Det gjentas at kontrollutvalgets beslutning om å nekte innsyn i referatet fra det lukkede møtet påklages.

I forbindelse med behandling av klagesaken har Fylkesmannen hatt en telefonsamtale med klager, der det fra klagers side bl.a. ble presisert at innsynskravet gjaldt møteprotokoll fra behandlingen av sak 58/2017 i kontrollutvalgets møte 11. desember 2017. På spørsmål fra Fylkesmannen opplyser klager at han er kjent med hvilken kommune den aktuelle uttalelsen fra Sivilombudsmannen gjelder.

Fylkesmannen fikk etter forespørsel til utvalgssekretær, oversendt møteprotokollen fra møtet den 11. desember 2018. I oversendelsesmailen av 14. mars 2018 med kopi til klager fremgår det at innsynsbegjæringen ble tolket dithen at den gjaldt alle dokumenter tilknyttet sak 58/2017. I e-post av 14. mars 2018 fra utvalgssekretær presiseres det at protokollen fra møtet den 11. desember 2018 er offentlig og at det ikke foreligger noe annet skriftlig dokument (protokoll, referat, notat e.l.) fra behandlingen av saken under møtet.

#### **Fylkesmannens vurdering og konklusjon**

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak som kommunale organ har fattet med hjemmel i offentliglova, jf. § 32 første ledd.

Fylkesmannen har under behandlingen av klagesaken, avdekket at innsynskravet fra klager, gjaldt et annet dokument, enn kommunen har lagt til grunn. Kommunen har tolket innsynskravet dithen at det omfattet alle dokumenter til sak 58/2017. Det fremgår imidlertid av ordlyden i innsynsbegjæringen at den gjelder «*protokoll fra det lukkede møtet*».

Fylkesmannen legger, på bakgrunn av telefonsamtale med klager, til grunn at det korrekte er at innsynskravet gjelder møteprotokollen av 11. desember 2017. Denne ble oversendt i sin helhet til klager i e-post 14. mars 2018.

Fylkesmannen konkluderer med at klager har fått innsyn i det etterspurte dokumentet, og saken returneres til kommunen.

Med hilsen

Asbjørn Lund e.f.  
stabssjef

Mette Rundsveen  
seniorrådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:  
Per Granerud

VEDLEGG 2

Kjetil Solbrækken

---

**Fra:** Per Granerud [REDACTED]  
**Sendt:** 22. mars 2018 18:13  
**Til:** kjetil@kontrollutvalget.no  
**Emne:** Vedr. klage på innsyn - Kontrollutvalgets sak 58/2017

Jeg har mottatt svar på min klage til FMOP.

Klageinstans har ikke behandlet kontrollutvalgets unnlåtelse av den lovpålagte plikten til å føre møtebok, jf. kommuneloven § 30 pkt. 3. Dette ble det heller ikke eksplisitt bedt om i min klage.

Etter kommuneloven § 59 fører staten (delegert til fylkesmannen) legalitetskontroll med kommunene.

Fylkesmannen kan således foreta en lovlighetskontroll av kontrollutvalgets unnlåtelse av å føre møtebok. Her vil motivet for unnlåtelsen være av vesentlig betydning.

Det vil bli fremsatt klage til fylkesmannen over kontrollutvalgets brudd på kommuneloven § 30 pkt. 3.

Om den ikke fører frem vil saken bli klaget inn for Sivilombudsmannen.

Med hilsen

Per Granerud

Public Key: <http://pgp.mit.edu>

--

**PROTECTED; PERSONAL AND CONFIDENTIAL:** This email message and all attachments are for the sole use of the intended recipient(s) and may contain confidential and privileged information. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. If you are not the intended recipient, please contact the sender by reply email and delete all copies of the original message.

## Sykefraværet økte - ikke i nærheten av målet

Det legemeldte sykefraværet blant kommuneansatte økte marginalt i fjor. I åtte år har fraværsprosenten vært tilnærmet konstant, langt over målet i avtalen om inkluderende arbeidsliv. Sjekk din kommune her.



Legemeldt fravær har vært omtrent konstant de siste åtte årene. Fraværet er mer enn fire ganger så høyt i kommunen med høyest sykefravær, som i den med lavest legemeldt fravær. Ill.foto: Colourbox.com

Berit Almendingen, Ole Petter Pedersen

### IA-AVTALEN

Avtalen ble inngått første gang i 2001 og har vært reforhandlet to ganger siden.

Avtalen består av tre mål:

- 1 Reduksjon i sykefraværet med **20 prosent** i forhold til nivået i andre kvartal 2001. Dette innebærer at sykefraværet på nasjonalt nivå ikke skal overstige **5,6 prosent** for alle sektorer samlet.
- 2 Hindre frafall og øke sysselsetting av personer med **redusert funksjonsevne**.
- 3 Yrkesaktivitet etter fylte **50 år** forlenges med **seks måneder**. Med dette menes en økning sammenliknet med 2009 i gjennomsnittlig periode med yrkesaktivitet (for personer over 50 år).

Avtalen går ut ved **nyttår 2018**.

Samlet legemeldt fravær blant kommuneansatte var på 7,5 prosent i 2017 – mot 7,4 prosent året før. Det viser nye tall som Statistisk sentralbyrå (SSB) har utarbeidet på oppdrag for Kommunal Rapport.

De siste åtte årene har legemeldt sykefravær vært fra 7,4 til 7,6 prosent hvert eneste år, viser statistikken fra SSB.

I avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA) fra 2001 forpliktet kommunene seg til å få ned det samlede sykefraværet med 20 prosent (både legemeldt og egenmeldt), til 6,7 prosent. Det har de ikke klart etter 16 års innsats. Fraværet nådde en topp med 8,2 prosent i 2009, og har siden ligget stabilt på et litt lavere nivå - godt over målet i IA-avtalen.

Det er store forskjeller mellom kommunene. Midsund hadde lavest legemeldt fravær i fjor – antallet fraværsdager falt med en tredel. Legemeldt fravær i kommunen som har 2.000 innbyggere var på bare 3,3 prosent i fjor. Sykefraværet i kommunene koster 11,5 milliarder kroner, ifølge KS.

### **Vil at ansatte skal gå til leder før de sykmeldes**

Det høyeste legemeldte fraværet i fjor var i Ballangen, som har 2.500 innbyggere. Det legemeldte sykefraværet blant kommuneansatte var på hele 14,8 prosent. Det er en økning på 8 prosent eller 1,2 prosentpoeng fra året før.

Rådmann Knut Einar Hanssen i Ballangen sier at regionrådet i Ofoten er i dialog med Universitetet i Tromsø om et forskingsprosjekt som blant annet skal gi svar på hvorfor kommunene i Ofoten sliter med høyt sykefravær. Hanssen tror en del av forklaringen til økningen er at Ballangen har vært gjennom en stor økonomisk snuoperasjon, og er på vei ut av Robek.

– Jeg håper at en bedre økonomisk kontroll vil redusere trykket på de ansatte, sier Hanssen, som har vært fast ansatt rådmann siden april i fjor.

Rådmannen, som jobbet på NAV Arbeidslivssenter i Ballangen før han ble assisterende rådmann i 2015, sier at han jobber bevisst med å få ned sykefraværet i kommunen.

– Alle enhetslederne er også bedt om å følge opp sykemeldte, kommunestyret har bedt om å få informasjon om utviklingen i sykefraværet. Forrige torsdag hadde vi fagdag om sykefravær med alle enhetslederne, aktivitetssentrene, bedriftshelsetjenesten og sykemelderne, sier han.

*– Hvordan ser du på at sykefraværet er så høyt i Ballangen, og til og med øker?*

– Jeg tenker at det er veldig mange alternativer til å gå rett på sykemeldinger. Jeg ønsker og forventer at de ansatte skal gå til sin leder før de blir sykmeldt. Ansatte blir sykmeldt fra arbeidsoppgaver, ikke fra arbeidsplassen, kolleger og lederen.

SSB måler i en del tilfeller sykefravær på en litt annen måte enn den enkelte kommune kan gjøre. Tallene i SSB-statistikken er imidlertid sammenliknbare på tvers av kommuner.

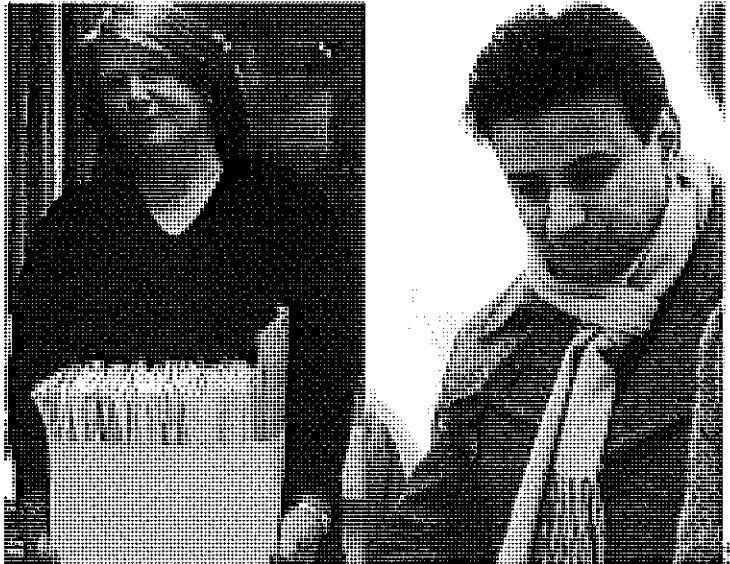
Blant de ti største kommunene er det som i 2016 Fredrikstad som har det høyeste fraværet (8,1 prosent). Lavest legemeldt fravær har Kristiansand (6,8 prosent). Blant storkommunene økte fraværet mest i Stavanger og Bærum i fjor.

## Legemeldt fravær – OPPLAND FYLKE

I tabellen under kan du se hva det legemeldte fraværet var i fjor. I små kommuner vil tilfeldige variasjoner kunne slå kraftig ut.

			Fravær 2017	Endring i %-poeng	Endring i %
501	Lillehammer	Oppland	8	0,3	4
502	Gjøvik	Oppland	8,4	0,4	4
511	Dovre	Oppland	4,1	-1,6	-38
512	Lesja	Oppland	6,3	0,9	14
513	Skjåk	Oppland	6	-0,8	-14
514	Lom	Oppland	7,3	0,6	8
515	Vågå	Oppland	7,3	0,8	12
516	Nord-Fron	Oppland	7,6	1,1	15
517	Sel	Oppland	7,3	0,8	11
519	Sør-Fron	Oppland	7	-1	-14
520	Ringebu	Oppland	6,8	0,8	12
521	Øyer	Oppland	5,9	0,5	10
522	Gausdal	Oppland	6	-1,1	-18
528	Østre Toten	Oppland	8,1	-0,2	-3
529	Vestre Toten	Oppland	8,5	0,5	5
532	Jevnaker	Oppland	6,6	1,1	16
533	Lunner	Oppland	8	-0,7	-9
534	Gran	Oppland	7,9	-0,2	-3
536	Søndre Land	Oppland	9,5	-0,5	-5
538	Nordre Land	Oppland	9,3	0,8	10
540	Sør-Aurdal	Oppland	8,2	-0,8	-10
541	Etnedal	Oppland	8,3	0,1	1
542	Nord-Aurdal	Oppland	7,5	-0,5	-6
543	Vestre Slidre	Oppland	10	1,9	19
544	Øystre Slidre	Oppland	8,1	0,9	11
545	Vang	Oppland	7,7	0,5	6

VEDLEGG 4



SAMARBEIDET: De to tidligere saksbehandlerne Mette Cranner og Naeem Akbar samarbeidet om korrupsjonen, ifølge den ferske dommen.

Foto: Petter Løken/Akershus Amtstidend

# Kommuneansatte dømt til 6 og 3 1/2 års fengsel for grov korrupsjon

- [Christina Quist](#)
- [Tore Kristiansen \(foto\)](#)

Publisert:21.03.18 10:08 Oppdatert: 21.03.18 11:09

**DRAMMEN TINGRETT (VG) Tidligere byggesaksbehandler i Drammen kommune, Mette Cranner, er dømt til seks års fengsel for grov korrupsjon. Hennes medhjelper Naeem Akbar er dømt til tre år og seks måneders fengsel.**

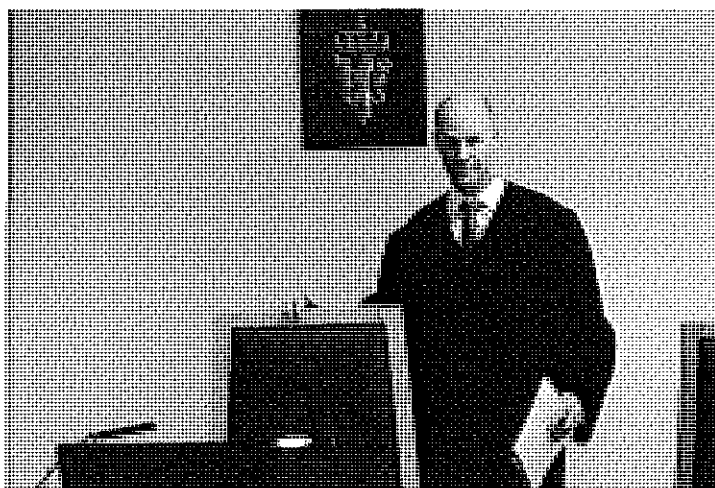
– Det er ikke tvil om at hun hadde et økonomisk motiv for å ta imot betaling, og retten finner det klart at betaling skjedde i kraft av saksbehandlerstillingen, sa

tingrettsdommer Lars Edvard Landsverk under domsavsigelsen mot de to tidligere byggesaksbehandlerne.

**Mette Cranner er dømt til seks års fengsel for å ha mottatt nær 1,2 millioner kroner i bestikkelser fra utbyggere i kommunen. Hennes medhjelper Naeem Akbar, også saksbehandler, mottok ifølge dommen 115.000 kroner. Han er dømt til fengsel i tre år og seks måneder.**

De to domfelte forholdt seg rolig da dommen mot dem ble lest opp. Cranner anket dommen på stedet, mens Akbar meddelte at han ønsket å ta betenkningstid.

Tingrettsdommeren omtaler korrupsjonshandlingene som «omfattende og graverende». Retten fant ikke formildende omstendigheter i saken.



**NÅDELØS:** Tingrettsdommer Lars Edvard Landsverk leste opp den knusende dommen mot de to tidligere saksbehandlerne.

– Det er ikke tvil om at Akbar henviste kunder til Cranner, og at han var godt kjent med det hun skulle gjøre. Cranners handlinger har berørt svært mange personer, og har foregått systematisk over tid, fortsetter dommeren.

### **Mener det er arkitektbetaling**

Dommen er strengere enn statsadvokat Anne Kristine Stoltz Wennerstens påstand, som lød på fire års fengsel for Cranner og to års fengsel for Akbar.

– Vi er tilfreds med at domstolen her baner vei for strengere straffer i slike saker, og det vil vi ta med oss videre, sier statsadvokaten til VG.

Korrupsjonssaken i Drammen kommune startet da kommunen høsten 2015 fikk tips om at det foregikk mulig korrupsjon i byggesaksavdelingen. Tipset ble videreformidlet til politiet, og det ble innledet etterforskning mot Mette Cranner og Naeem Akhbar.

Mette Cranner er nå dømt for 30 tilfeller av grov korrupsjon og 19 tilfeller av dokumentforfalskning gjennom sin jobb på byggesaksavdelingen i Drammen kommune.

Retten mener at Cranner fordelte saker til seg selv uten at det gikk via ledelsen, og at hun skjulte enkelte saker under gamle saksnummer slik at de gikk under radaren.

I flere av byggesakene er det gitt tillatelser som er stikk i strid med kommunens rammer, naboklager var unndratt saksbehandling og det har vært omfattende misbruk av elektronisk ledergodkjenning.



ANKER: Forsvarer Lars Christian Sunde og hans klient er uenige i skyldsspørsmålet, og anket dommen på stedet.

Foto: TORE KRISTIANSEN/VG

Cranner hadde i tillegg til jobben som saksbehandler, et arkitektfirma. Cranner har erkjente å ha tatt imot penger, men da som arkitekt. Hun har avvist at hun har mottatt penger og bestikkelser i kraft av sin rolle som saksbehandler. Det fester ikke retten lit til.

– Det er vanskelig å forene Cranners forklaring med det som kommer frem i kommunikasjonskontrollen av henne. Det er ikke i tvil at hun uttaler seg som saksbehandler, og ikke som arkitekt, sier Landsverk.

## **Hanket inn kundene**

De 19 postene om dokumentforfalskning dreier som om at Cranner skal ha forfalsket signaturer og oppført en håndverker som ansvarlig søker på byggesakene uten at håndverkeren visste om det.



– Vi anker dommen fordi vi er uenig i skyldsspørsmålet, utover det har jeg ingen kommentarer, sier hennes forsvarer Lars Christian Sunde til VG.

Hennes medhjelper, Naeem Akbar, var tiltalt for 16 tilfeller av korrupsjon, men ble dømt for 15. Han er tillagt en rolle som «markedsfører av tjenesten», som formidlet kontakt med utbyggere og la til rette for avtalene.

– Akbar har vært en viktig brikke i korrupsjonshandlingene. Han har gjennom sitt nettverk vært sentral for at handlingene i det hele tatt ble gjennomført, heter det i dommen.

## Ni domfellelser i saken

Saken dreier seg om 30 ulike adresser i Drammen kommune, hvor det står 28 utbyggere bak. Alle utbyggerne er siktet, tiltalt eller domfelt for grov korrupsjon.



**MOTTOK PENGER I HEISEN:** I denne heisen mottok Mette Cranner den 14. januar 2016 en konvolutt med 25.000 kroner i kontanter fra utbygger Ahsen Gilani. Gilani ble i desember dømt til et år og ni måneders fengsel for grov korrupsjon.

Ni av sakene har vært ført for retten, og alle har endt i domfellelse. Foruten et ektepar som erkjente å ha betalt penger til Cranner, har de andre utbyggerne anket dommene.

De domfelte har fått mellom fem måneder og ett år og ni måneders fengsel.

## Ble telefonavlyttet

Under politiets etterforskning ble blant annet kvinnens telefon avlyttet. I telefonsamtaler på vei til politiet og avhør, hvor hun ble pågrepet, ber hun en søster fjerne bevis. Hun innrømmer at hun har drevet korrupsjon.

– Kommunikasjonskontrollen viser manglende sammenheng mellom hva Cranner har sagt i retten og hva hun faktisk sa i telefonsamtalene, sier dommer Landsverk.

I en annen samtale, denne gang med den medtiltalte, ber hun ham fjerne dokumenter på jobb-pc-en hennes. Hun har også i en telefonsamtale med en av utbyggerne, instruert ham i å unnlate å fortelle at utbyggerne har betalt penger til henne.

## ***Under følger en oversikt over dommer som er avsagt i forbindelse med korrupsjonssaken i Drammen.***

**Desember 2017**

### **Dømt til fengsel i ett år og ni måneder**

Ahsen Gilani (53) ble dømt til ett år og ni måneders fengsel for å ha betalt totalt 200.000 til Mette Cranner for hjelp i totalt fem byggesaker. Avtalene innebar at mannen skulle betale totalt 250.000 kroner til Cranner for alle prosjektene. Det ble imidlertid kun betalt 200.000 da Cranner ble pågrepet for grov korrupsjon. Dette er en av de mest omfattende sakene i korrupsjonssaken. Dommen er anket.

**November 2017**

### **25.000 kroner for ny dobbelgarasje**

Et ektepar i 40-årene tilstod at de hadde betalt 25.000 kroner til Mette Cranner for at hun skulle tegne, søke og godkjenne deres søknad om påbygg, ny dobbelgarasje og bruksendring av tidligere carport til utleiebolig. De fikk kontakt med Cranner via Naeem Akhbar i Drammen kommune. De ble begge dømt til fengsel i seks måneder, hvor tre måneder ble gjort betinget.

**September 2017**

### **93.500 kroner for ny enebolig på tomt**

Mannen i slutten av 40-årene inngikk i 2015 avtale med Cranner om at 'utvikling av bolig' på eiendommen hans hvor det allerede var oppført en enebolig. Domfelte ønsket fradeling av tomt med ny enebolig.

På 38 minutter behandlet Cranner søknaden, og signerte den i byggesjefens navn. Mannen betalte henne totalt 93.500 kroner for arbeidet. Han ble dømt til åtte måneders fengsel. Dommen er anket.

**September 2017**

### **40.000 kroner for ombygging av kjeller**

I Drammen tingrett ble en mann i 20-årene dømt til seks måneders fengsel etter å ha betalt 40.000 til Mette Cranner for godkjenning til ombygging av kjeller til en leilighet. Mannen hadde allerede fått beskjed av en annen arkitekt at det var lite trolig at han ville få godkjent nok en boenhet på eiendommen. Domfelte fikk da kontakt med Cranner via Naeem Akhbar.

Forsvarer mente at mannen kun var et offer for to korruperte kommunale saksbehandlere, men retten mente at han forstod at han fikk godkjent noe som han ikke ville fått på ordinær måte. Dommen er anket.

Juni 2017

### **25.000 for toromsleiligheter og fireromsleilighet**

En mann i begynnelsen av 30-årene ble dømt etter at han betalte 25.000 til Mette Cranner for å få godkjent ombygging av et uinnredet loft til en fireromsleilighet, samt etablering av to toromsleiligheter i sin kjeller.

Mannen hadde allerede fått avslag på tiltaket da han kom i kontakt med Cranner. Drammen tingrett mener mannen burde ha forstått at han betalte en kommunal saksbehandler penger for å få godkjent byggesøknaden, og dømte han til fem måneders fengsel. Dommen er anket.

Juni 2017

### **10.000 kroner for godkjenning av allerede avslått ombygging**

En mann i 20-årene betalte 10.000 til Mette Cranner for å få godkjent en ombygging som allerede var avslått av kommunen. Cranner godkjente ombyggingen av boligen på tross av at det ikke var i tråd med gjeldende lovgivning. Hun ønsket ifølge dommen først 30.000 kroner for oppdraget, men mannen fikk forhandlet det ned til 10.000 kroner. Pengene ble betalt kontant.

Mannen ble dømt til fem måneders fengsel. Dommen er anket.

April 2017

### **65.000 kroner for ulovlig hus**

En mann i slutten av 40-årene ble dømt etter at han betalte tilsammen 65.000 kroner til Mette Cranner i 2013 og 2014.

Ifølge dommen ble han av den medtiltalte Naeem Akhbar anbefalt å kontakte Cranner da han ønsket å bygge en enebolig i Drammen. Cranner både tegnet skissene til huset og var saksbehandler for byggesøknaden. På grunn av dette fikk han en raskere saksbehandling og et hus som ikke oppfylte kommunens byggeregler.

Retten var delt i skyldsspørsmålet, men flertallet dømte mannen til seks måneders fengsel. Dommen er anket.

August 2016

### **Fengsel for å ha forsøkt å fjerne korrupsjonsbevis**

En nærstående til Mette Cranner ble i august dømt til fengsel i 90 dager for å ha fjernet bevis i korrupsjonssaken. Da Cranner var på vei inn i avhør, ringte hun familiemedlemmet og ba henne om å fjerne bevis. Samtalen ble avlyttet av politiet. Familiemedlemmet samlet dokumenter og penger fra Cranners hjem i søppelsekker og la det i sin bil. Hun ble da pågrepet av politiet.



# Forslag til ny personopplysningslov

Pressemelding | Dato: 23.03.2018 | Justis- og beredskapsdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/jd/id463/>)

| Nr: 20 – 2018

Regjeringen legger i dag frem forslag til ny personopplysningslov som styrker personvernet og skjerper kravene til virksomheter som behandler personopplysninger.

– Ny teknologi gir nye muligheter for innsamling og bruk av informasjon om enkeltmennesker. Da må vi sørge for å ivareta personvernet. Den nye loven gir et godt vern for den enkelte, sier justis-, beredskaps- og innvandringsminister Per Sandberg (Frp).

Lovforslaget viderefører hovedprinsippene i den gjeldende personopplysningsloven, men styrker personvernet på viktige punkter:

- Mer åpenhet rundt innsamling og bruk av personopplysninger. Den som ber om samtykke til å bruke opplysninger skal gi klar og tydelig informasjon om hvordan personopplysningene skal brukes.
- Bruk av personopplysninger skal begrunnes og begrenses. Det vil ikke være lov å samle inn eller lagre personopplysninger man ikke trenger. Opplysninger som det ikke lenger er behov for, skal slettes.
- Uriktige eller ufullstendige opplysninger skal rettes.
- Det innføres en rett til å ta med seg personopplysninger fra en virksomhet til en annen.
- Den enkelte får rett til å protestere mot behandling av sine personopplysninger.

- Den enkelte kan slippe at det blir truffet viktige avgjørelser om ham eller henne basert på en helautomatisert behandling av personopplysninger.
- Det vil bli adgang til å ilegge et betydelig høyere gebyr ved overtredelse av reglene

– Virksomhetene får et større ansvar for å ivareta personvernet, og må jobbe systematisk for å sikre at personopplysningene behandles i tråd med regelverket, sier Sandberg.

Loven implementerer EUs personvernforordning, som skal sikre et felles personvernregelverk i Europa. Også aktører utenfor EU vil bli omfattet av det europeiske regelverket når de tilbyr varer og tjenester til personer i EU/EØS.

Loven vil settes i kraft når forordningen er innlemmet i EØS-avtalen. Forslag til innlemmingsbeslutning ligger for tiden til behandling i EU. Det er usikkert om loven vil settes i kraft 25. mai 2018, da prosessen i EU vil kunne ta noe tid og med det forskyve ikraftsettingen noe.

Justis- og beredskapsdepartementet

TEMA

Lov og rett

RELATERT

- Prop. 56 LS (2017–2018) - Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) og samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) nr. 2016/679 (generell personvernforordning) i EØS-avtalen (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-56-ls-20172018/id2594627/>)

# Kommunalnytt nr. 1 2018

Nyhetsbrev | Dato: 12.02.2018

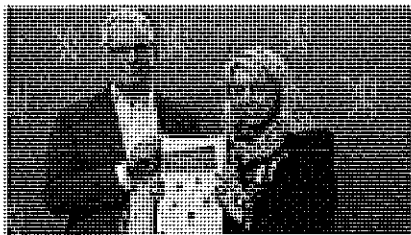
Nyhetsbrev fra Kommunalavdelingen om kommune- og fylkesforvaltning.

Innhold:

- Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver til fylkeskommunene
- Endringer i valgloven på høring
- Innovasjonsprisen 2018 - Søknadsfrist 1. mars
- Kommuneproposisjonen for 2019 legges fram 15. mai
- Digital kompetanse i kommunene
- Etikkarangement 27. februar - få råd om etikkarbeid i kommunen
- Nytt prosjekt: bruk av digitale verktøy når innbyggerne skal være med å påvirke kommunen
- Ny rapport om like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører

---

## Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver til fylkeskommunene



Utvalgsleder Terje P. Hagen overleverte 1. februar ekspertutvalgets rapport om nye oppgaver til fylkeskommunene til kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland. Foto: KMD

Ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene overleverte 1. februar sin rapport til kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland.

Ekspertutvalget ble nedsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet sommeren 2017 etter anmodning fra Stortinget i forbindelse med behandlingen av regjeringens forslag til regionreform.

Utvalget har hatt som mandat å vurdere overføring av ytterligere ansvar, oppgaver og myndighet som støtter opp under fylkeskommunenes samfunnsutviklerolle.

Generalistkommuneprinsippet ligger til grunn for arbeidet og at oppgavefordelingen bør ivareta hensynet til brukerne, lokalt selvstyre og deltakelse, samt nasjonale mål. Utvalgets arbeid har vært ledet av professor Terje P. Hagen, Universitetet i Oslo.

Utvalget foreslår overføring av oppgaver og virkemidler fra en rekke statlige etater. Oppgavene utvider og kompletterer fagområder der fylkeskommunene allerede i dag har et ansvar. Dette omfatter oppgaver innen næring, innovasjon og forskning, kompetanse, integrering, kultur, folkehelse, samferdsel, klima og miljø. Utvalget mener dette vil legge til rette for en styrket samfunnsutvikling i alle deler av landet.

Rapporten er sendt på offentlig høring, med høringsfrist 9. mai 2018.

- [Pressemelding: Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver](#)
- [Rapport fra ekspertutvalg: Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene](#)
- [Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene](#)

---

## Endringer i valgloven på høring

Kommunal- og moderniseringsdepartementet forbereder gjennomføringen av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 og har sendt forslag til to nye forskrifter på høring. Departementet foreslår at valget i 2019 gjennomføres som om sammenslåingene av kommunene og fylkeskommunene allerede er gjennomført.

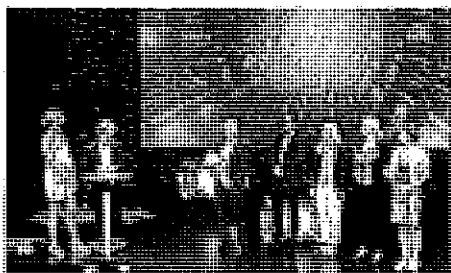
Departementet foreslår også endringer i valgloven slik at stortingsvalget i 2021 kan gjennomføres med dagens 19 valgdistrikter. Regjeringen har oppnevnt et [valglovutvalg](#), som har i sitt mandat å vurdere behov for endringer i valgloven, og om de vedtatte endringene i fylkesstrukturen bør få konsekvenser for valgordningen. Departementet tilrår derfor at det ikke vedtas endringer i antall valgdistrikter før utvalgets utredning er klar.

Høringsfristen er satt til onsdag 14. februar 2018.

[Høringen finner du her.](#)

---

## Innovasjonsprisen 2018 - Søknadsfrist 1. mars



Asker kommune vant Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin innovasjonspris i 2017. Statssekretær Paul Chaffey delte ut prisen under Arendalskonferansen. Foto: KS

Er din kommune, eller kjenner du noen som er, så gode på offentlig innovasjon at de fortjener å bli kåret til Norges mest innovative kommune og vinne 500 000 kr? Nå er det igjen duket for Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) innovasjonspris. Din kommune kan bli løftet frem som et godt eksempel.

Søk om Innovasjonsprisen 2018 nå. Du har kun tiden frem til 1. mars. KMDs innovasjonspris 2018 deles ut av KMD på Fremtidens kommuner – Arendalskonferansen i juni.

Innovasjonsprisen 2018 løfter frem de beste eksemplene på offentlig innovasjon. De tre nominerte kommunene vil få produsert filmklipp av innovasjonsarbeidet sitt og mulighet til å arrangere møteplasser.

Vi ser frem til mange interessante søknader og ønsker deg et innovativt år!

[Søknadsskjema og kriteriesett](#)

---

## Kommuneproposisjonen for 2019 legges fram 15. mai



I år legges kommuneproposisjonen fram to dager før 17. mai.

I kommuneproposisjonen legger regjeringen fram sin politikk for kommunesektoren og gir foreløpige signaler om det økonomiske opplegget for kommunesektoren for det påfølgende året.

---

## Digital kompetanse i kommunene



September 2017 signerte Kommunal- og moderniseringsdepartementet og partene i kommunesektoren en avtale om nytt utviklingsprosjekt som skal sette fart i digitaliseringen i



kommunene. Fra venstre: Jan Olav Birkenhagen, Akademikerne, Ragnhild Lied, UNIO, statssekretær Paul Chaffey, Mette Nord, LO Kommune, Mette Gundersen, KS, Erik Kollerud, YS Kommune. Foto: KMD

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og partene i kommunesektoren har inngått avtale om et prosjekt for økt digital kompetanse i kommunene. 40 prosjekter med til sammen 71 kommuner er nå tatt opp i prosjektet.

Utviklingsprosjektet skal stimulere til digitalisering av kommunesektoren, og skape en forståelse for og gi støtte til organisasjonsutviklingen og omstillingen en slik digitalisering medfører for alle aktører i kommunen. Gjennom partssamarbeid skal prosjektet styrke og videreutvikle den digitale kompetansen i kommunene. Prosjektet skal støtte de endrings- og omstillingsprosessene som digitaliseringen medfører, og tilby verktøy for tjenesteutvikling og gode utviklingsprosesser.

Prosjektet er et samarbeid mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KS og hovedsammenslutningene i arbeidslivet. KS har ansvar for gjennomføring av møteplassene. Utviklingsprosjektet har en varighet på 2 år.

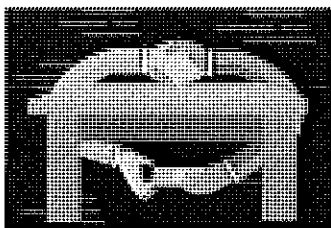
Oppstartskonferansen arrangeres 5. mars. Kommuner som ikke er med i programmet kan følge denne konferansen på streaming på ks.no.

Les mer:

- [Avtale: Samarbeid om digital kompetanse i kommunene \(PDF\)](#)
- [Utviklingsprosjekt: Digital kompetanse i kommunene](#)

---

## Etikkarrangement 27. februar - få råd om etikkarbeid i kommunen



Hvor utbredt er korrupsjon i kommunesektoren? Ny rapport om korrupsjon og etikkarbeid blir lagt fram 27. februar. Foto: Colourbox

Oslo Economic, i samarbeid med Kantar TNS og professor Tina Søreide, har på oppdrag fra KS gjennomført et prosjekt om etikk og antikorrupsjon i kommunene.

Oppdraget har vært å kartlegge omfang og form på hvordan ledere i kommuner, fylkeskommuner og kommunalt eide selskaper utsettes for press og påvirkning i retning av korrupsjon. Demest er det gjennomført en undersøkelse som gir et bilde av kommunenes

innsats for å oppnå høy etisk standard og hindre korrupsjon. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2013. Den nye undersøkelsen skal kunne si noe om utviklingen siden den gang.

Oslo Economics har også utviklet råd for kommuners etikkarbeid. Rådene kan brukes som verktøy for kommuner, fylkeskommuner og kommunale selskaper som ønsker å vurdere og styrke etisk standard og innsats for å hindre korrupsjon.

Statssekretær Aase Marthe Hørrigmo i Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KS styreleder Gunn Marit Helgesen, etikkutvalgets leder Tora Aasland, journalist i Drammens Tidende Knut Erik Friis med flere vil være til stede på lanseringen av prosjektet.

Etikkarrangementet holdes i Oslo, KS Agenda Møtesenter, 27. februar 2018, kl. 10.00 – 12.00. Arrangører er KS i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Arrangementet er gratis og åpent for alle.

Påmelding og program

---

## Nytt prosjekt: bruk av digitale verktøy når innbyggerne skal være med å påvirke kommunen



Nytt prosjekt skal se på hvordan innbyggerne kan påvirke kommunen ved bruk av digitale verktøy. Foto: Colourbox

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har inngått kontrakt om gjennomføring av prosjekt om bruk av digitale verktøy når innbyggerne skal være med å påvirke i kommunen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har inngått kontrakt med Funka om gjennomføring av et forprosjekt om bruk av digitale verktøyer når innbyggerne skal være med å påvirke i kommunen.

I prosjektet skal det utarbeides en kunnskapsoversikt hvor det redegjøres for bruk av digitale verktøy for samspill mellom kommunene og innbyggerne både i Norge og andre land.

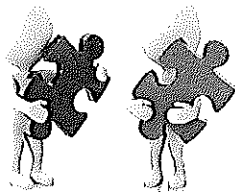
Det skal dessuten redegjøres nærmere for et utvalg av om lag 5 metoder for hvordan kommunen kan trekke inn innbyggerne gjennom nettbaserte tiltak. Denne redegjørelsen skal utformes slik at de kan fungere som framgangsmåte for gjennomføring av tilsvarende tiltak i

norske kommuner.

I kontrakten ligger det også inne en opsjon for en videreføring av prosjektet i form av et hovedprosjekt for utprøving av digitale verktøy og utarbeiding av veiledningsmateriale i denne sammenhengen.

---

## Ny rapport om like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører



En arbeidsgruppe har sett på hvilke tiltak som kan gi like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører. Foto: Colourbox

Den 23. januar 2018 leverte en ekstern arbeidsgruppe en rapport til næringsministeren som handler om like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører. Arbeidsgruppen ble nedsatt av regjeringen i juni 2016 som del av regjeringens oppfølging av en sak ESA har åpnet mot Norge. ESA mener at det generelle skattefritaket og konkursimmuniteten for kommunene er i strid med reglene for statsstøtte når kommunene utfører EØS-rettslig økonomisk aktivitet. De to forholdene innebærer en fordel for kommunene når de konkurrerer mot private aktører på det samme markedet.

Arbeidsgruppen har vurdert de støtterettslige problemstillingene i saken og kommet til at det norske skattefritaket er i strid med de EØS-rettslige støttereglene. Kommunens konkursimmunitet er imidlertid kun i strid med reglene når fordelene av å ikke gå konkurs tilflytter kommunens EØS-rettslige økonomiske aktivitet. For å sikre overholdelse av regelverket foreslår arbeidsgruppen blant annet at det innføres krav om separat regnskap og skatteplikt for kommunens økonomiske aktivitet. Videre mener gruppen at det må bli mer oppmerksomhet om og stilles strengere krav til at det offentlige overholder det EØS-rettslige markedsaktørprinsippet når de driver med økonomisk aktivitet. Gruppen kommer ikke med en anbefaling om å innføre en plikt til å skille ut den økonomiske virksomheten i egne selskaper, og mener en slik plikt heller ikke følger av EØS-retten.

For øvrig legger arbeidsgruppen til grunn at offentlige tjenester som er allment tilgjengelige, basert på solidaritet og offentlig regulert vil innenfor det norske systemet anses som ikke-økonomiske i støttereglens forstand. Arbeidsgruppen mener dermed utdanning, spesialisthelsetjenester, kommunale helse- og omsorgstjenester, barnehager og barnevern i all hovedsak ikke er EØS-rettslig økonomisk aktivitet og faller dermed utenfor støttereglene og eventuelle tiltak.

Rapporten er sendt på høring, og høringsfristen er 2. mai 2018.